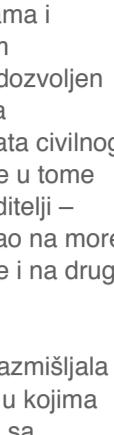

[Subscribe](#)[Past Issues](#)[Translate](#)

[Ukoliko se bilten ne prikazuje ispravno, molimo Vas kliknite OVDE](#)

TIM
ZA SOCIJALNO UKLJUČIVANJE I
SMANJENJE SIROMAŠTVA
SOCIAL INCLUSION AND POVERTY REDUCTION UNIT

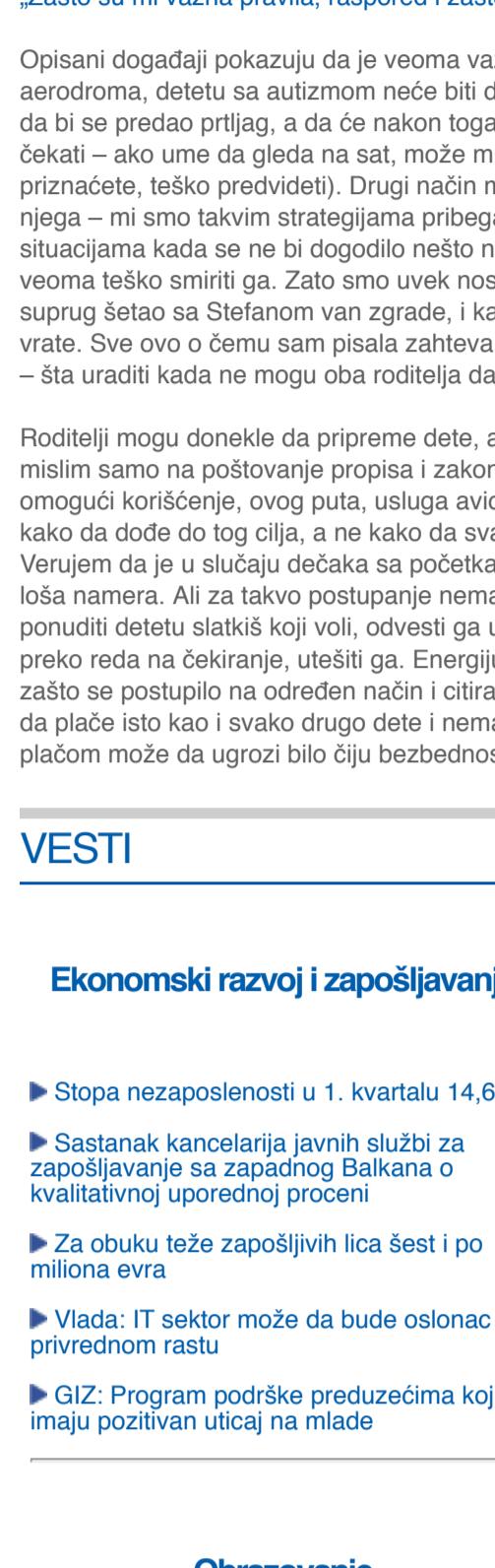

47. BILTEN

O SOCIJALNOM UKLJUČIVANJU I SMANJENJU SIROMAŠTVA

UVODNIK

Putovanje ka inkluziji

Piše: Snežana Lazarević, saradnica više organizacija koje se bave zastupanjem prava osoba s invaliditetom i dece sa smetnjama u razvoju

Tokom avgusta je bilo mnogo tekstova u novinama i televizijskih priloga o događaju na beogradskom aerodromu, kada dečaku sa autismom nije dozvoljen ulazak u dvor zbog uznenimljenošti. Ne želim da analiziram saopštenje avio kompanije, Direktorat civilnog vazduhoplovstva, izjave roditelja, jer suština nije u tome ko je u pravu, da li će biti tužbe, da li su krivi roditelji – suština je da jedan uplakan dečak nije otpotovao na more i da je, po mom dubokom uverenju, bilo moguće i na drugi način razrešiti ovu situaciju.

Kao majka mladića sa autismom, mnogo sam razmišljala o ovom događaju i prisjećala se sličnih situacija u kojima smo i sami bili. Odmah da kažem, deca i osobe sa invaliditetom, pa ako hocete, posebno deca i osobe sa autismom, stalno se susreću sa nerazumevanjem, strahom, preprekama, ne samo u saobraćaju već čim napuste svoja četiri zida – u domovima zdravlja, prodavnici, bioskopima, bolnicama, školama. Jedan od razloga je riječivo neobično ponašanje, a često i uznenimljenošć. Zašto i kako dolazi do toga teško je opisati u jednom kratkom tekstu, a još teže je dati „recept“ kako je moguće rešiti problem, pa je možda najbolje da citiram svog sina Stefanu, koji [objavljuje svoje tekstove na Blogu Tim-a za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva](#):

„Pravila su mi veoma važna i potrebna da bih lakše funkcionišao. Važno mi je da znam što se od mene očekuje – kako treba da se ponašam na različitim mestima, u određenim prilikama, kada će se šta odvijati, kada će se završiti, šta će biti posle toga. **Želeo bi da sve ovo znam kako bih mogao unapred da se pripremim**. Kada se dogodi nešto nepredviđeno ne znam kako da se ponašam i to mi mnogo teško pada. Zbog toga, ljudi treba da bode računa o ovome, ali izgleda da mnogi ne razumeju.“

Kad sam bio mali, uvek sam voleo da putujem istim putem... Kada bi tata promenio trasu, ja sam se nervirao i plakao. Roditelji su pokušavali da mi najave promenu puta, na primer, govorili su mi da ćemo pre odlaska u Zavod svratiš kod dede, ili u neku prodavnici, pa mi je to lakše padalo. Međutim, nisu uvek mogli da mi najave te promene, jer nisu mogli da predvide da će na putu da bude neki zastoj, sudar, radovi. Smislio sam kako sebti da olakšam i rešio sam da u kolima žurim ukoliko ne idemo putem kojim sam očekivao. Važno mi je bilo i da se kući vraćamo putem kojim smo i otišli pa su to moji roditelji poštivali. Kad sam počeo da koristim mobilni telefon sa kamerom, smislio sam još jedan način da sebi olakšam – snimao sam put kojim sam voleo da idem, pa sam ga u slučaju promene gledao...“

Kad sam samostalno počeo da se vozim gradskim prevozom, roditelji su mi objasnili kako treba da se ponašam, gde se čeka autobus, šta da uradim ako je slučajno neki zastoj, gde i kada treba da predem ulicu, da ne treba da stojim na vratištu da bi ljudi mogli da ulaze i izlaze i slično. Međutim, niko mi nikada nije rekao da treba da ustanem starijim ljudima, trudnicama i onima sa malom decmom. Jednom sam se vratio sa treninga, bio sam malo umoran i sedeo sam u autobusu. Odjednom mi se obratio povišenim tonom neki stariji čovek, tražio je da mu ustanem i kazao mi da brukam omladinu. Bilo mi je veoma neprijetno jer nisam znao da treba da ustanem starijima. Nekoliko dana bio sam uznenimljeno zbog te situacije, ali sam naučio pravilo i od tada uvek pitam nekog starijeg da li treba da mu ustupim mesto. Nedavno me je jedna žena pohvalila da sam lepo vaspitan i zahvalila mi se što sam joj ustao.“ (Tekst „**Zašto mi važna pravila, raspored i zašto mi teške promene?**“)

Opisani događaji pokazuju da je veoma važno pripremiti dete na ono što očekuje. Ako uzmemu primer aerodroma, detetu sa autismom neće biti dovoljno samo navajati da će, na primer, morati da čeka na red da bi se predao prtljaž, a da će nakon toga ići u avion. Ono treba da precinji da čuje koliko dug je čekati –ako ume da gleda na sat, može mu se kazati u koliko sati će se čekanje u redu završiti (to je, priznateče, teško predvideti). Drugi način može da bude da se detetu kaže koliko ljudi imu u redu pre njega – mi smo tako strategijama pribegavali u čekočaicanama kod lekara. To je pomagalo u onim situacijama kada se ne bi dogodilo nešto nepredviđeno, na primer, da neko ude preko reda, kada bi bilo veoma teško smršiti ga. Zato smo uvek nosili u čekočaicanice knjige i novine, ili bili ja čekala u redu a moj suprug šetao sa Stefanom van zgrade, i kada procenim da se has red približava, pozivala bim ih da se vratre. Sve ovo o čemu sam pisala zahteva mnoge energije i angažovanja roditelja, a nije uvek mi moguće – šta uraditi kada ne mogu oba roditelja da budu prisutna?

Roditelji mogu donekle da pripreme dete, ali što treba da urade zaposleni koji pružaju neku uslugu? Ne mislim samo na poštovanje propisa i zakona, mislim na profesionalizam koji podrazumeva da svima omogući korišćenje, ovog puta, usluga avio kompanije. Dakle, profesionalac treba da razmisli o tome kako da dođe do tog cilja, a ne kako da svakoga ko se ne uklapa u šablon skloni i time smiri situaciju. Verujem da je u slučaju dečaka sa početkom teksta u pitanju pre bio strah zasnovan na predrasudima nego loša namera. Ali za takvo postupanje nema opravданja jer se nije pokušalo sa jednostavnim rešenjima – ponuditi detetu slatkiš koji voli, odvesti ga u neku mirnu prostoriju i pružiti mu priliku da se smri, uvesti ga preko reda na čekiranje, utešiti ga. Energiju treba ulagati u rešavanje problema, a ne u traženje izgovora zašto se postupilo na određen način i citiranje članaka zakona i pravilnika. Dete sa autizmom ima pravo da plaće isto kao i svako drugo dete i nema razloga nazivati ga agresivnim zbog toga, niti ono svojim plaćom može da ugrižu bilo čiju bezbednost.“

VESTI

Ekonomski razvoj i zapošljavanje

- Stopa nezaposlenosti u 1. kvartalu 14,6%
- Sastanak kancelarija javnih službi za zapošljavanje sa zapadnog Balkana o kvalitativnoj upoređnoj proceni
- Za obuku teže zapošljivih lica šest i po miliona evra
- Vlada: IT sektor može da bude oslonac privrednom rastu
- GIZ: Program podrške preduzećima koja imaju pozitivan uticaj na mlade

Socijalna zaštita i zdravlje

- Uskoro SOS telefon za pomoć žrtvama nasilja
- Usvojen Opšti komentari broj 21 o deci u uličnoj situaciji
- Unapređenje saradnje sa Finskom u domenu socijalne zaštite
- UNICEF ističe Srbiju kao primer humanosti i dobre prakse
- Javni događaj „Prevencija i zaštita dece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja“

Obrazovanje

- Pomoći UNICEF-i u UNHCR-a za obrazovanje dece migranata u Srbiji
- Vlada će dodatno podržati visoko obrazovanje i nauku
- Nacionalna praksa za sve studente
- Predstavljen projekat eProsveta i servis esDnevnik
- Besplatan udžbenici za 86.000 osnovaca

Osetljive grupe i ljudska prava

- Ministarstvo za rad, zapošljavanje, poraća i socijalna pitanja formiralo Sektor za antidiskriminacionu politiku i unapređenje rodne ravnnopravnosti
- Dodeljeni ugovori za sprovodenje programa za prekvalifikacije žena u IKT
- Dodeljena sredstva za monitoring i dokumentovanje slučajeva diskriminacije
- Urbanom kulturom protiv govora mržnje

EU integracije

- DA-SPACE: inovativne laboratorije za unapređenje preduzetničkih veština u Dunavskom regionu
- Eurofund donira opremu humanitarnim organizacijama
- „Evropa za mene“ – poziv za predloge projekata (rok: 15.9.2017)

Vesti iz EU

- Evropska komisija pokreće javne konsultacije o zdravstvenoj zaštiti na jedinstvenom digitalnom tržištu
- Bečke pijace u akciji za socijalno ugrožene
- Da li se Evropljani osećaju usamljeno?

AKTIVNOSTI TIMA

Objavljena publikacija "Siromaštvo u Republici Srbiji 2006–2016. godine"

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, u skladu sa svojim mandatom objavljuje podatke o kreiranju apsolutnog siromaštva i nejednakosti u Republici Srbiji u periodu 2006–2016. godine. Republički zavod za statistiku, kada nadležna institucija, izvršio je obradu podataka.

Siromaštvo ostaje značajno u celokupnom posmatranom periodu i ne beleži se trend značajnog smanjenja. Oko pola miliona stanovnika nije u stanju da zadovoli minimalne egzistencijalne potrebe, a najugroženije je stanovništvo uvan gradskih centara, posebno u regionu Južne i Stočne Srbije, domaćinstva u kojima je nosilac bez ili sa niskim nivojem obrazovanja, nezaposlen ili neaktiviran. Posebno ugrožena su višečlana domaćinstva i domaćinstva sa decom.

Linija siromaštva u 2016. godini iznosi 11.694 dinara mesečno po potrošačkoj jedinici, a potrošnju nižu od tog iznosa imao je 7,3% stanovnika Republike Srbije. Imajući u vidu obim apsolutnog siromaštva, ono ostaje značajno za redovno praćenje i izvestavanje, kao i formulisanje odgovarajućih politika.

[Kliknite da preuzmete publikaciju „Siromaštvo u Republici Srbiji 2006–2016. godine – revidirani i novi podaci“.](#)

Objavljena publikacija „Profil radnika zaposlenih preko agencija za privremeno zapošljavanje“

Objavljena je publikacija u kojoj su predstavljeni rezultati istraživanja „**Profil radnika zaposlenih preko agencija za privremeno zapošljavanje**“, koju je sproveo Centar za demokratiju, uz podršku Tim-a za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije.

Cilj ovog istraživanja bila je analiza profila radnika zaposlenih preko agencija za privremeno zapošljavanje iz ugla stručne spreme, starosti, pola, regionalne zastupljenosti, profesija, oblasti u kojoj su zaposleni i drugih relevantnih faktora. Istraživanjem su obuhvaćeni samo radnici zaposleni preko registrovanih agencija za privremeno zapošljavanje; u istraživanje nisu uključeni radnici angažovani preko privrednih subjekata kojima uступanje radnika nije glavna delatnost.

[Kliknite da preuzmete publikaciju „Profil radnika zaposlenih preko agencija za privremeno zapošljavanje“.](#)

AKTUELNI KONKURSI

- Prijavite se za besplatnu onlajn školu „Mama na mreži“ (rok: 12.9.2017)
- UN Women Srbija – poziv za podnošenje predloga projekata za ženske OCD (rok: 15.9.2017)
- Javni poziv za jedinice lokalne samouprave za učestovanje u ReLoAd projektu (rok: 22.9.2017)
- Demo Environment program – grantovi za razmenu znanja i inovativnih tehnologija (rok: 29.9.2017)
- COSME javni poziv za podršku u oblasti modne industrije i turizma (rok: 19.10.2017)

Vesti o aktuelnim konkursima možete redovno pratiti na sajtu:

<http://socijalnoukljucivanje.gov.rs/konkursi>

PROČITAJTE I...

- Zajednički rad na zaštiti građana od diskriminacije
- Održana obuka „Zaustavimo govor mržnje“

- Rezultati projekta „Socijalno uključivanje osetljivih grupa kroz sticanje IT veština“

- Svetski ekonomski forum objavio rezultate istraživanja o stavovima mladih

- SKGO: Konkurs za direktnu tehničku podršku u procesu lokalnog planiranja i programskog budžetiranja (rok: 15.9.2017)

- Javni poziv OCD, akademskim institucijama i pojedincima za članstvo u Savetodavnoj grupi ReLoAd projekta u Srbiji (rok: 16.9.2017)

- KOMS: Poziv za učešće u programu jačanja kapaciteta organizacija članica (rok: 24.9.2017)

- Stipendije za rad na unapređenju položaja žena i devojčica kroz gradanski aktivizam, rad u zajednici i profesionalni rad (rok: 1.12.2017)

Vesti o socijalnom uključivanju i smanjenju siromaštva možete redovno pratiti na sajtu:

[www.socijalnoukljucivanje.gov.rs](http://socijalnoukljucivanje.gov.rs)

BLOG O SOCIJALNOM UKLJUČIVANJU

TANJA JAKOBI: Da li prakse stranih kompanija otvaraju nove puteve za efikasnije zapošljavanje Roma povratnika?

Tim za socijalno uključivanje i smanjenje siromaštva Vlade Republike Srbije, u skladu sa svojim mandatom objavljuje podatke o kreiranju apsolutnog siromaštva i nejednakosti u Republici Srbiji u periodu 2006–2016. godine. Republički zavod za statistiku, kada nadležna institucija, izvršio je obradu podataka.

Siromaštvo ostaje značajno u celokupnom posmatranom periodu i ne beleži se trend značajnog smanjenja. Oko pola miliona stanovnika nije u stanju da zadovoli minimalne egzistencijalne potrebe, a najugroženije je stanovništvo uvan gradskih centara, posebno u regionu Južne i Stočne Srbije, domaćinstva u kojima je nosilac bez ili sa niskim nivojem obrazovanja, nezaposlen ili neaktiviran. Posebno ugrožena su višečlana domaćinstva i domaćinstva sa decom.

Linija siromaštva u 2016. godini iznosi 11.694 dinara mesečno po potrošačkoj jedinici, a potrošnju nižu od tog iznosa imao je 7,3% stanovnika Republike Srbije. Imajući u vidu obim apsolutnog siromaštva, ono ostaje značajno za redovno praćenje i izvestavanje, kao i formulisanje odgovarajućih politika.

[Kliknite da preuzmete publikaciju „Siromaštvo u Republici Srbiji 2006–2016. godine – revidirani i novi podaci“.](#)

USPEŠNI PRIMERI

Kad se roditelji dobro organizuju

[Tekst u celini možete pročitati na Blogu o socijalnom uključivanju.](#)